1954
ଏପ୍ରିଲ 2

ଗୋପାଳ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଉଜାଗର ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ବି. କେ. ମୁଖାର୍ଜୀଆ, ଭିଭିଆନ୍ ବୋଷ, ଗୁଲାମ୍ ହସନ୍ ଏବଂ ଭେଙ୍କଟରାମା ଆୟର, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ]

ପ୍ରଥା -ଉତ୍ତରାଧିକାର – ରାଲ୍ଲା ଗ୍ରାମର କୃଷି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଜାଟ, ତହସିଲ ମାନସା, ଜିଲ୍ଲା ବର୍ଣ୍ଣାଲା, ରାଜ୍ୟ ପେପ୍ସୁ- ଅଣ-ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି - ଝିଅର ପୁଅମାନେ ବନାମ ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ - ଝିଅ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଣ-ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦାନ - ତ୍ୱରଣ ସହିତ ସମାନ କି - ଦାନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଛାଡ଼ କରିବା - ସମର୍ପଣ -ବୈଧତାର ।

ସ୍ଥିର କରାଗଲା ଯେ, ପେପ୍ସୁ ରାଜ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣାଲା ଜିଲ୍ଲାର ରାଲ୍ଲା ଗ୍ରାମର କୃଷି ଜାଟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ଝିଅର ପୁଅମାନେ, *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜକୁ* ବାଦ ଦେଇ, ଅଣ-ପୈତୃକ ଜମିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବେ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ଉପରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଝିଅ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଦାନ ଦିଆଯିବା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରାଧିକାରର ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ହେବ । ଅଜ୍ଞାନତା କିମ୍ବା ତଦାରଖ କାରଣରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅବହେଳା କରିବା ଦ୍ୱାରା ସମର୍ପଣ କରିବାର ବୈଧତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଏହା ଅନ୍ୟଥା ସଚ୍ଚୋଟ ଭାବରେ ହୋଇଥାଏ ।

ଲେହନା ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ ଥାକରି (32 ପଞ୍ଜାବ ବିବୃତି 1892 F.B); ଲାଲ ସିଂ ବନାମ ରୁର ସିଂ (172 ରେ 55 P.L.R. 168); ମୁଲାଙ୍କ ହିନ୍ଦୁ ନିୟମ, ଏକାଦଶ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 217; ରଟ୍ଟିଗାନଙ୍କ ପ୍ରଥାଗତ ବିଧିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାରାଂଶ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 23 (2) ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 174/1952 ।

ପଟିଆଲା ଏବଂ ପୂର୍ବ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ସଂଘର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 1950 ମସିହା ଜୁନ୍ 27 ତାରିଖର ବିଚାର ଏବଂ ଡିକ୍ରିରୁ, ଭଟିଣ୍ଡାର ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 1949-50 ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 219 ରେ 21 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1949ର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ,

1948 ଅଗଷ୍ଟ 10 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ 1948 ମସିହାର ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 61ରେ, 1947 ମସିହାର ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 134, ମାନସାରେ ଉପ-ବିଚାରପତି ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାର ଏବଂ ଡିକ୍ରିରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋପାଳ ସିଂ ଏବଂ ସର୍ଦ୍ଦାର ସିଂ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅଚରୁ ରାମ (ତାଙ୍କ ସହିତ କେ. ଏଲ. ମେହେଙ୍ଗା)।

1954 ଏପ୍ରିଲ 2ରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟଧୀଶ ବୋଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା - ବାଦୀମାନେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ବିବାଦୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହରନାମ ସିଂହଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଜକୁ ପୂର୍ବାନୁମିତ ଉତ୍ତରଭୋଗୀ ଦାୟାଦ ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି । 1914 ମସିହା ନଭେମ୍ବର 2 ତାରିଖରେ ହରନାମ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀ, ତାଙ୍କ ଝିଅ ଶ୍ରୀମତୀ ବିରୋ, ତାଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ବାଦୀ ସମ୍ପତ୍ତି ଦାନ ଦେଇଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ । ବାଦୀମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ପୈତୃକ ଏବଂ ଝିଅ କେବଳ ଜୀବନକାଳର ଭୂସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଥିଲେ, ତେଣୁ ସେମାନେ ଏକ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରନ୍ତି ଯେ ଉପହାର ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ପ୍ରଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ସେମାନେ କୁହନ୍ତି ଯେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ପ୍ରଥାଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ପଞ୍ଚମ ସ୍ତରରୁ ଅଧିକ ଥିବା ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ ଏକ ଝିଅ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବଂଶର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି । ସେମାନେ କୁହନ୍ତି ଯେ ବାଦୀମାନେ ସପ୍ତମ ସ୍ତରର ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ, ତେଣୁ ସେମାନେ ଝିଅକୁ ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହନ୍ତି ଯେ ସମ୍ପତ୍ତି ପୈତୃକ ନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ବାଦୀମାନେ ଝିଅର ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ଆପତ୍ତି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପ୍ରତିରକ୍ଷାର ତୃତୀୟ ଧାରା ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ ଅଂଶ ସହିତ ଜଡିତ ଯାହା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବାଦରେ ନାହିଁ ।

ମକଦ୍ଦମା ରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ତିନୋଟି ବିଷୟକୁ ନେଇ ଗଠିତ

(1) 253 ବିଘାର ଖାସ୍ ଜମି;

(2) 3 ବିଘା 19 ବିଶ୍ୱରେ ଅଧା ଭାଗ; ଏବଂ

1954
ଗୋପାଳ ସିଂ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ.
ଉଜାଗର ସିଂ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ବୋଷ

(3) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମୁଦାୟିକ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଏକ ଅଂଶ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ କୁହନ୍ତି ଯେ ହରନାମ ସିଂହ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଖାସ ଜମିର ୧୨୩ ବିଘା ଦାନ ଦେଇଥିଲେ : ଏହି ଦାନଟି ନିରଙ୍କୁଶ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ବାଦୀମାନେ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ସେହି ଅଂଶ ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ବାଦୀଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ସହମତି କ୍ରମେ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଚାରପତି ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ବିବାଦୀୟ ଜମି ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ଝିଅର ପୁଅମାନେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବେ, ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାନ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଭୂସମ୍ପତ୍ତିର ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ହୋଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଲେ ।

ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବା ପରେ, ସମ୍ପତ୍ତିଟି ଅଣ-ପୈତୃକ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବାଦୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରଥମ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବିରୋଧ କରିନଥିଲେ । ତ୍ୱରିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ବାଦୀମାନେ ଉଠାଇଥିବା ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଭାବିଲେ, କିନ୍ତୁ ଦାନରେ ଏକ ଘର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବାରୁ ସେଠାରେ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ କୌଣସି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତତା ନଥିଲା । ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ଗୃହକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମିଳିଥିଲା । ତଦନୁସାରେ ସେ ଭୂସମ୍ପତ୍ତିର ଏହି ଅଂଶ ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ଡିକ୍ରି କରିଥିଲେ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାମୂର୍ତ୍ତିମାନେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଣ-ପୈତୃକ ସ୍ୱଭାବ ବିଷୟରେ ସମକାଳୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ବାଦୀଙ୍କ ଓକିଲ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଦାନରେ ଘରଟି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ , କିନ୍ତୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା ଯେ ଏହା ଭୂ ସମ୍ପତ୍ତିର ଏତେ ଛୋଟ ଅଂଶ ଥିଲା ଯେ ଝିଅଟି ଏହାକୁ ଧାରଣ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭୂସମ୍ପତ୍ତିରୁ ନିଜକୁ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ନକରିବାକୁ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୂଚିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଦାବିଦାରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ପଞ୍ଚମ ସ୍ତରର ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ ଥିଲେ ଏବଂ ସପ୍ତମ ସ୍ତରର ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ

ସେମାନେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ଅଣ-ପିତୃପୁରୁଷ ହୋଇଥିବାରୁ ଝିଅର ପୁଅମାନେ ନିକଟତମ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଥିଲେ, ତେଣୁ ଦାନଟି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ଘରକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ସେମାନେ ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଡିକ୍ରିକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଡିକ୍ରିକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲେ ।

ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ, ବାଦୀଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞ ଓକିଲ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଣ-ପୈତୃକ ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ତିନୋଟି ଅଦାଲତର ଏକକାଳୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପୁନରାରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଏହା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲୁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ଆଇନ ଓ ବାସ୍ତବତାର ଏକ ମିଶ୍ରିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଏହି ସ୍ୱୀକୃତି ଉଭୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛି । ଆମକୁ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇନଥିଲା ଯେ କିପରି ସ୍ୱୀକୃତ ତଥ୍ୟକୁ ଆଇନ୍ ଠାରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଆମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରିବା ଯେ ସ୍ୱୀକୃତ ତଥ୍ୟରୁ ନିଆଯାଇଥିବା ଆଇନଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଭୁଲ୍ ଅଟେ କି ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଚାରପତି କହିଥିଲେ ଯେ ସମାନ ପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପୂର୍ବ ମକଦ୍ଦମାର ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଏହି ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ହରନାମ ସିଂହ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ ଅଂଶ ବନ୍ଧକ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତା ନିଜ ଅଧୀନରେ ରଖିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା, ତାଙ୍କର କିଛି ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ ସମ୍ପତ୍ତିର ଭାରମୁକ୍ତ ଅଂଶକୁ ନିଜ ଅଧୀନକୁ ନେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ଝିଅ ଶ୍ରୀମତୀ ବିରୋ ଦୁଇଟି ମକଦ୍ଦମା ରୁଜୁ କରିଥିଲେ, ଗୋଟିଏ ବର୍ତ୍ତମାନର ବାଦୀ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ସମେତ ବନ୍ଧକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ଦଖଲରେ ଥିବା ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଘୋଷଣା ପାଇଁ । ଏଥିରେ ସେ ମଧ୍ୟ ସମାନ *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ* ସମୂହରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ବିରୋ ଏହି ଆଧାରରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ଅଣ-ପୈତୃକ ଥିଲା । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟ ଅଟେ ଏବଂ ଯଦି ବାଦୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିନଥାନ୍ତେ, ତେବେ ପ୍ରଶ୍ନଟି ତୁରନ୍ତ ଉଠିଥାଆନ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ ରାୟଗୁଡ଼ିକ (ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଡିଡି ଏବଂ ଡିଏଫ) ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସମାପ୍ତ କରିଥାଆନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ ତିନୋଟି ଅଦାଲତରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଏଠାରେ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ବିବାଦରେ ଥିବା ସମଗ୍ର ଜମି ଅଣ-ପୈତୃକ ଥିଲା ।

1954
ଗୋପାଳ ସିଂ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ.
ଉଜାଗର ସିଂ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ବୋଷ

ଏହା ଆମକୁ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀତ୍ୱର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଆଣିଥାଏ । ରଟ୍ଟିଗାନ ପ୍ରଥାଗତ ବିଧିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 23 (2) ରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ -

" ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଅର୍ଜିତ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଝିଅକୁ *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ* ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଆଦର କରାଯାଏ ।

ତାହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ବାଦୀମାନେ ଯାହା ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ତାହା ହେଉଛି ଯେ ସେ କେବଳ ସୀମିତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରେ ପୁନଃସ୍ଥାପନ ପିତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ସାଧାରଣ ଉପାୟରେ ଯିବ । କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ଜନଜାତିର ସଦସ୍ୟ, ଯଥା କୃଷି ଜାଟମାନେ, ତାହା ପଞ୍ଜାବର ପ୍ରଥା ନୁହେଁ । ରଟ୍ଟିଗାନ ତାଙ୍କ ସାରାଂଶର 13ତମ ସଂସ୍କରଣର ପୃଷ୍ଠା 411 ରେ ରୋଇ ଏବଂ ରାଟିଗାନଙ୍କ ପଞ୍ଜାବର ଆଦିବାସୀ ଆଇନର ପୃଷ୍ଠା 61 ରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଛନ୍ତି :

"ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ବିବାହିତା ଝିଅର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ, ସାଧାରଣ ନୀତି ହେଉଛି ଯେ ସେ ଜଣେ ସାଧାରଣ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ କେବଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ପୁରୁଷକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଭାବରେ, ଯାହାଙ୍କ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ମହିଳା ବଂଶରେ ବଂଶଧରଙ୍କୁ ପୁରୁଷ ବଂଶରେ ବଂଶଧର ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସାବାଳକତା ହାସଲ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ସେ ପ୍ରକୃତରେ ନିଜ ନାମରେ ନିଜ ଜୀବିକା ପାଇଁ ଜମି ଧାରଣ କରିବେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଏହା ଉପରେ ଜଣେ ବିଧବାଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଯଦି ତାଙ୍କର ପୁଅ ଥାଏ, ତେବେ ଭୂସମ୍ପତ୍ତି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବଂଶଗତ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସାଧାରଣ ଉପାୟରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଦିଆଯିବ ।କିନ୍ତୁ ଯଦି ତାଙ୍କର କୌଣସି ପୁତ୍ର ନ ଥାଏ, କିମ୍ବା *ସେମାନଙ୍କର ପୁରୁଷ ସନ୍ତାନ ବିଫଳ ହୁଏ, ତେବେ ଜମି ଫେରିଯିବ, କିଛି ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତି ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ପାଇଁ ଧାରଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି* ଦିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ପିତୃଜ୍ଞାତିକୁ ଫେରିଯିବ, ଯେପରିକି ଯଦି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଅଧିକାରର ସାଧାରଣ ନିୟମର କୌଣସି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନଥାନ୍ତା । "

ଏହା ପଞ୍ଜାବର ଅତି କମରେ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ । *ଲେହନା ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ.. ଥାକ୍ରି (1)* ରେ ପଞ୍ଜାବ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି (ତୃତୀୟ ଭିନ୍ନମତପୋଷଣ

କରୁଥିବା) ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମୟରେ କହିଥିଲେ ଯେ ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ଝିଅର ପୁଅମାନେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବଂଶଧରମାନେ ପିତାଙ୍କ *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ*କୁ ବାଦ ଦେବେ । ଏକ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ମାମଲାରେ (1953) ପଞ୍ଜାବ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଲାଲ ସିଂହ ବନାମ ରୁର ସିଂହ* (2) ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅଣ-ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ମାମଲାରେ ଝିଅମାନଙ୍କୁ *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ* ଅପେକ୍ଷାକୃତ ପସନ୍ଦ କରାଯାଏ ।

ଆମକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ନିୟମ କେବଳ ସେତେବେଳେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୁଏ ଯେତେବେଳେ ଝିଅଟି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୁଏ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରେ ସେତେବେଳେ ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ହୁଏ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହା ବିଷୟରେ କିଛି କହୁନାହୁଁ କାରଣ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ମାମଲାଟି ଏପରି ଏକ ଯେଉଁଥିରେ ଝିଅ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ସମସ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସୂଚାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସେହି ଘଟଣାରେ ତାଙ୍କ ପୁଅମାନେ *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ* ଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେବେ। ଆମକୁ ଏପରି କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ ଯାହା ବିପରୀତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଆମେ ଏଠାରେ କେବଳ ଅଣ-ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଚିନ୍ତିତ ଏବଂ ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ମାମଲାରେ କ'ଣ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରୁନାହୁଁ, ଯଦିଓ ଆମେ ପଞ୍ଜାବ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠର ଦୁଇଜଣ ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଯାହାକୁ ଆମେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ତାହାର ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିୟମ ବହନ କରେ ।

ବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ରଙ୍ଗିଗାନଙ୍କ ବିଧିବଦ୍ଧ ସାରାଂଶର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 64 ଉପରେ ଆସ୍ଥା ପ୍ରକଟ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଏଠାରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇନଥିବା ଦୁଇଟି ମାମଲା ବ୍ୟତୀତ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଥିବା କୌଣସି ମହିଳା ଏହାକୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏଠାରେ ଏକ ହସ୍ତାନ୍ତର ବିଷୟରେ ସଂଯୁକ୍ତ ନାହୁଁ । ଶ୍ରୀମତୀ ବିରୋଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପୁଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦାନ ଭଲ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଖରାପ ହୋଇପାରେ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଏଥିରେ ତୀବ୍ରତା ଆସିଥିଲା କି । ଯଦି ଥିଲା, ତେବେ ଏହା ଯେଉଁ ରୂପ ନେଇଥିଲା ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ।

ଆମେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସମର୍ପଣର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଫେରିବା ଏବଂ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଶ୍ରୀମତୀ ବିରୋଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘରର ଧାରଣ ସମ୍ପତ୍ତିର ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ କି । ଦାନ

1954
ଗୋପାଳ ସିଂ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ.
ଉଜାଗର ସିଂ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ
ବୋଷ

ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ସମ୍ପତ୍ତିର ପରିମାଣ 253 ବିଘାରୁ ଅଧିକ I ତାଙ୍କର ଏଥିରୁ 123 ବିଘା ଦାନ କରିବାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାର ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ସମର୍ପଣର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କେବଳ ଅବଶିଷ୍ଟ 130 ବିଘା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ I କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବତା ହେଉଛି ଯେ ସେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ପୁଅମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ, ଏହି ଘର ବ୍ୟତୀତ, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କର ନିରଙ୍କୁଶ ଅଧିକାର ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା, ଏହା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ କରିବା ଥିଲା I ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଘର ସମ୍ପର୍କରେ, ଗର୍ଜା ସିଂହ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. 1) ଆମକୁ ଏହାର ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତି I

"ସବତ ଏବଂ ଦାରୱାଜାର ଦ୍ୱାର ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା ମାତ୍ର ଦୁଇ କରମ I" (ଏଗାର ଫୁଟ)I "ଦାରୱାଜାର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ଗୋଟିଏ ଝାଲ୍ଲାନି ଅଛି ଯାହାର ଦ୍ୱାର ସବତକୁ ଖୋଲିଥାଏ ଏବଂ ଅଗଣାରେ ନୁହେଁ I ଦାରୱାଜା, ସବତ ଏବଂ ଝାଲ୍ଲାନି ବ୍ୟତୀତ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଛାତଯୁକ୍ତ ଅଂଶ ନାହିଁ I ଗୋରୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ପରିସର ଅଛି I"

ଏହି ଛୋଟ ବାସଗୃହରେ କେବଳ ଶ୍ରୀମତୀ ବିରୋ ନୁହଁନ୍ତି ବରଂ ତାଙ୍କର ତିନି ପୁଅ ମଧ୍ୟ ରୁହନ୍ତି I ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶ I ଏହାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା, ବିଶେଷକରି ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯେତେବେଳେ ପୁଅମାନେ ତାଙ୍କ ସହିତ ସେଠାରେ ପୂର୍ବରୁ ରହୁଛନ୍ତି, ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ଅବୈଧ କରିବ ନାହିଁ I ଏ ବିଷୟରେ ଆଇନ ମୁଲ୍ଲାଙ୍କ ହିନ୍ଦୁ ଆଇନ, 11 ତମ ସଂସ୍କରଣ, ପୃଷ୍ଠା 217 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି :

"କିନ୍ତୁ ଅଜ୍ଞାନତା କିମ୍ବା ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ହେତୁ ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶର ଅପସାରଣ, ସମର୍ପଣର ବୈଧତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଏହା ଅନ୍ୟଥା ଯଥାର୍ଥ ହୋଇଥାଏ I" ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା, ଆମ ମତରେ, ସେହି ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ I ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହିତ ସହମତ ଯେ ଦାନ ଉତ୍ତରାଧିକାରକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିଲା I ସେଭଳି ମାମଲାରେ, ବାଦୀମାନେ ପୁନଃସ୍ଥାପନକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ଯଦିଓ ସେମାନେ ଅନ୍ୟଥା ଝିଅର ପୁତ୍ର ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବଂଶର ବିଫଳତା ଉପରେ ସଫଳ ହେବାକୁ ହକଦାର ହୋଇଥାନ୍ତେ Iପଞ୍ଚମ ସ୍ତରରେ *ସମପାର୍ଶ୍ୱିକ ବଂଶଜ* ଭାବରେ ବାଦୀମାନେ ଆଦୌ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବେ କି ତାହା ଆମକୁ ସ୍ଥିର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ I

ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।